

ŻNG.8361.244.2019

DECYZJA Nr 85 /2019

Na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 oraz ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2164, z późn. zm.) oraz art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.)

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej

wymierza przedsiębiorcy **Tadeuszowi Charciarkowi** prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Charciarek Tadeusz Piekarnictwo - Cukiernictwo, ul. Bolesława Leśmiana 6, 45-317 Opole, NIP 7540267992, **karę pieniężną w wysokości 4 000 zł** (słownie złotych: cztery tysiące 00/100) w związku z wprowadzeniem do obrotu 2 partii artykułów rolno – spożywczych zafałszowanych, o wartości 42 zł.

Uzasadnienie

W dniach 01, 02 i 05.08.2019 r. inspektorzy reprezentujący Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej *Opolskim WIiH*, na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli Nr ŻNG-244/2019 z dnia 30.07.2019 r., przeprowadzili kontrolę w sklepie zlokalizowanym w Opolu przy ul. Gorzołki 10, w którym Tadeusz Charciarek, zwany dalej *Stroną*, prowadzi działalność gospodarczą.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie następujących przepisów:

- art. 3 ust. 1, 2, 3 rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L z 2004 r. Nr 165, str. 1, z późn. zm.);
- art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2164, z późn. zm.), zwanej dalej *ustawą o jakości handlowej*, w związku z art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1668), zwanej dalej *ustawą o Inspekcji Handlowej*;
- art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 *ustawy o Inspekcji Handlowej*.

Zakres kontroli obejmował rzetelność obsługi konsumentów, jakość handlową kołacza/kołacza śląskiego objętego ochroną jako Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG) oraz działalność przedsiębiorcy w zakresie wymagań prawa żywnościowego.

W celu sprawdzenia rzetelności obsługi inspektorzy występując w charakterze konsumentów zakupili w sklepie należącym do *Strony* 2 porcje ciasta oferowanego do

sprzedaży jako „Kołacz śląski wszystkie rodzaje” z nadzieniem jabłkowym oraz z nadzieniem makowym.

Weryfikacja zakupionych kontrolnie ciast wykazała, iż produkty zadeklarowane jako kołacz śląski, zostały wyprodukowane w piekarni należącej do *Strony* według własnej receptury i nie mogą być utożsamiane z produktem o nazwie kołacz śląski/ kołacz śląski, która jest wpisana do rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych. Stwierdzona nieprawidłowość świadczy o zafałszowaniu ww. ciast w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b *ustawy o jakości handlowej*.

Przeprowadzone czynności kontrolne zostały udokumentowane w protokole kontroli nr ŻNG.8361.244.2019 oraz w załączniku nr 1 do protokołu kontroli, które w dniu 05.08.2019 r. zostały bez uwag podpisane i odebrane przez *Stronę*.

Mając powyższe na uwadze, *Opolski WIIH* pismem z dnia 09.09.2019 r. zawiadomił *Stronę* o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 *ustawy o jakości handlowej*. *Strona* została poinformowana, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie przysługuje jej, na podstawie art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.), zwanej dalej *Kpa*, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Ponadto *Opolski WIIH*, na podstawie art. 40a ust. 5a *ustawy o jakości handlowej*, zwrócił się do *Strony* z żądaniem przedstawienia dokumentów dotyczących wielkości osiągniętych obrotów i przychodu w 2018 r.

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej ustalił i stwierdził, co następuje.

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury z zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L z 2002 r. Nr 31, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej *rozporządzeniem nr 178/2002*, podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, zgodność żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Wymagania dotyczące informowania na temat żywności oraz zakresy odpowiedzialności podmiotów działających na rynku spożywczym zostały ustanowione w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L z 2011 r. Nr 304 str. 18, z późn. zm.) zwanym dalej *rozporządzeniem nr 1169/2011*.

W myśl art. 7 ust. 1 lit. a *rozporządzenia nr 1169/2011*, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd, co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji. Ponadto art. 7 ust. 2 *rozporządzenia nr 1169/2011* stanowi, że informacje na temat żywności muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta.

Zakres odpowiedzialności za przekazywanie informacji na temat wprowadzanych do obrotu środków spożywczych regulują przepisy *rozporządzenia nr 1169/2011*. Zgodnie z art. 8 ust. 2 *rozporządzenia nr 1169/2011* podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze odpowiedzialny za informacje na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność tych informacji zgodnie z mającym zastosowanie prawem w tym zakresie oraz wymogami odpowiednich przepisów krajowych. W myśl art. 8 ust. 5 *rozporządzenia nr 1169/2011* podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze zapewniają w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą przestrzeganie wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione. Zasadnicze znaczenie dla produktów przeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji ma art. 8 ust. 6 *rozporządzenia nr 1169/2011*, zgodnie z którym podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze zapewniają w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą przekazywanie informacji na temat żywności nieopakowanej przeznaczonej do dostarczenia do konsumenta finalnego lub do zakładów żywienia zbiorowego, aby umożliwić, tam gdzie jest to wymagane, przekazywanie konsumentom finalnym obowiązkowych informacji na temat żywności.

Z przytoczonych przepisów wynika, iż niedopełnienie obowiązków wynikających z prawa żywnościowego leży po stronie kontrolowanego przedsiębiorcy, który powinien stosować obowiązujące normy w zakresie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Należy zauważyć, że wymogi prawa żywnościowego dotyczące jakości handlowej odnoszą się do żywności oferowanej konsumentom, dlatego też zapewnienie zgodności z tymi wymaganiami spoczywa na każdym podmiocie działającym na rynku spożywczym i jest obowiązkowe zarówno na etapie produkcji jak i handlu detalicznego. W przedmiotowej sprawie podmiotem, który wprowadził zakwestionowane produkty do obrotu, a zatem ponosi odpowiedzialność za prawidłowość ich oznakowania, jest *Strona*.

W myśl art. 3 pkt 10 lit. b *ustawy o jakości handlowej* zafałszowanym artykułem rolno – spożywczym jest produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno – spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej albo niezgodną z prawdą.

Nazwa „kołacz śląski”/„kołacz śląski” podlega ochronie prawnej i znajduje się w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 733/2011 z dnia 22 lipca 2011 r. rejestrującego w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych nazwę [Kołacz śląski/kołacz śląski (ChOG)] (Dz. Urz. UE L z 2011 r. Nr 195, str. 32).

Oferowane przez *Stronę* ciasta pod nazwami kołacz śląski z makiem i kołacz śląski z jabłkiem zostały wyprodukowane w piekarni należącej do *Strony*. Do produkcji wyrobów wprowadzanych do obrotu jako „kołacz śląski” uprawnione są podmioty posiadające ważne świadectwa jakości lub ważne certyfikaty zgodności wydane w trybie określonym w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 poz. 915). W toku kontroli *Strona* nie przedstawiła żadnego z ww. dokumentów, a także nie znajduje się w wykazie przedsiębiorców posiadających powyższe świadectwo lub certyfikat, prowadzonym przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Nadto receptura wskazana przez *Stronę* w oparciu o którą został

wyprodukowany produkt oferowany jako kołacz śląski nie jest zgodna z wymogami stawianymi przy produkcji „kołacza śląskiego”/„kołacza śląskiego” (np. w zakresie stosowania smalcu zamiast masła).

W świetle poczynionych w toku kontroli ustaleń ww. wyroby nie mogą być w żaden sposób utożsamiane z „kołaczem śląskim”/„kołaczem śląskim”, którego nazwa została zarejestrowana jako Chronione Oznaczenie Geograficzne wyrobów z województwa opolskiego i wybranych powiatów województwa śląskiego spełniających wymagania określone w specyfikacji tego produktu. W myśl art. 13 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. Urz. UE L z 2012 r. Nr 343, str. 1, z późn. zm.) zarejestrowane nazwy są chronione przed wszelkim bezpośrednim lub pośrednim wykorzystaniem w celach komercyjnych nazwy zarejestrowanej w odniesieniu do produktów nieobjętych rejestracją, jeśli produkty te są porównywalne do produktów zarejestrowanych pod tą nazwą lub jeśli jej stosowanie stanowi wykorzystywanie renomy chronionej nazwy.

Wprowadzenie do obrotu produktu imitującego wyrób o Chronionym Oznaczeniu Geograficznym, wprowadza w błąd co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu oraz metod wytwarzania w rozumieniu art. 7 ust. 1 lit. a *rozporządzenia nr 1169/2011*. W związku z powyższym *Opolski WIIH* uznał, iż oferowane przez *Stronę* kołacze śląskie z makiem i z jabłkiem są produktami zafałszowanymi.

Art. 17 ust. 2 *rozporządzenia nr 178/2002* nakłada na Państwa Członkowskie obowiązek wprowadzenia zasad dotyczących środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego, przy czym kary te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. W polskim ustawodawstwie odpowiedzialność karno - administracyjna za wprowadzenie do obrotu artykułów rolno-spożywczych zafałszowanych wynika z art. 40a ust. 1 pkt 4 *ustawy o jakości handlowej*. Zgodnie z ww. przepisem podmiot wprowadzający do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1000 zł.

Należy podkreślić, że dla zastosowania powyższej sankcji nie jest wymagane przypisanie winy podmiotowi wprowadzającemu do obrotu produkt żywnościowy zafałszowany. Przytoczony przepis jest wyrazem odpowiedzialności administracyjnej, która ma charakter obiektywny, a więc wystarczy sam fakt zachowania naruszającego ten przepis. Jak wskazywał Trybunał Konstytucyjny w szeregu orzeczeń, m. in. w wyroku z dnia 7 lipca 2009 r. sygn. akt K 13/08, cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej jest założenie stosowania jej automatycznie względem podmiotu ponoszącego odpowiedzialność obiektywną za naruszenie ustawowych przepisów. Sankcja administracyjna ma przede wszystkim funkcję prewencyjną, co nie wyłącza również jej charakteru dyscyplinująco-represyjnego, stąd umocowanie organów administracji publicznej do nakładania kar pieniężnych (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 lipca 2012 r., sygn. akt. II GSK 917/11).

Opolski WIIH, w myśl art. 40a ust. 5 *ustawy o jakości handlowej*, ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględnił stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych, wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

Mając na uwadze zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy *Opolski WIIH* ocenił **stopień szkodliwości czynu**. Bezprawne użycie w oznakowaniu nazwy chronionej przepisami prawa żywnościowego mogło wprowadzać konsumentów w błąd co do jakości oraz właściwości nabywanych ciast. Przedsiębiorca poprzez zastosowanie nazwy „kołacz śląski”, która została zarejestrowana jako Chronione Oznaczenie Geograficzne, wprowadził do obrotu produkt zafałszowany. Stosowane przez *Stronę* oznakowanie nadawało oferowanym ciastom cech sugerujących im wyższe walory. Produkcja kołacza śląskiego objętego ochroną jako Chronione Oznaczenie Geograficzne winna być prowadzona przez podmioty, które otrzymały Świadectwo Jakości i nadto winna odbywać się według ściśle określonej receptury i z określonych surowców znajdujących się w specyfikacji produktu.

Opolski WIIH ustalając wysokość kary ocenił również **zakres naruszenia**. Uwidoczniona w placówce detalicznej wywieszka cenowa wraz z nazwą produktu jest dla konsumenta podstawowym źródłem informacji o oferowanych do sprzedaży ciastach. Natomiast podana właściwa nazwa produktu jest jednym z najważniejszych elementów oznakowania, umożliwiających jego identyfikację. Ujawnione nieprawidłowości stanowią rażące naruszenie przepisów w zakresie Chronionych Oznaczeń Geograficznych. *Strona* poprzez swoje działanie naruszyła wymagania określone w przepisach prawa żywnościowego w zakresie oznakowania produktu, istotne z punktu widzenia interesów konsumenta oraz właściwości artykułów rolno-spożywczych. Stwierdzona praktyka jest naganna, gdyż godzi w interesy konsumenta i wprowadza w błąd co do właściwości oferowanego produktu.

Opolski WIIH uznał, że **przebieg dotychczasowej działalności Strony** nie stanowi okoliczności zaostrzającej wymiar kary, gdyż jest to pierwszy stwierdzony przez organ przypadek wprowadzenia przez *Stronę* do obrotu artykułów rolno – spożywczych zafałszowanych. Na uwzględnienie zasługuje także fakt, iż *Strona* w toku kontroli wyeliminowała ujawnione nieprawidłowości poprzez dokonanie poprawek na wywieszkach cenowych zakwestionowanych wypieków.

Wielkość obrotów i przychodu określa pozycję przedsiębiorcy na rynku i pozwala na dostosowanie wymiaru kary do jego możliwości finansowych, przyczyniając się do osiągnięcia funkcji prewencyjnej kary. *Opolski WIIH* przy ocenie przedmiotowej przestępki uwzględnił wielkość obrotów i przychodu *Strony*, na podstawie informacji uzyskanej z organu podatkowego w toku postępowania.

Ponadto *Opolski WIIH* wziął pod uwagę **wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych**. *Strona* wprowadziła do obrotu 2 partie produktów zafałszowanych o wartości 42 zł. Wartość ta nie stanowi przesłanki do podwyższenia sankcji administracyjnej.

Po uwzględnieniu przesłanek z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej oraz pozytywnej postawy *Strony*, która usunęła stwierdzone nieprawidłowości, *Opolski WIIH* wymierza **karę pieniężną w wysokości 4 000 zł** z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych zafałszowanych. Zdaniem organu nałożona na *Stronę* sankcja, będzie właściwa do osiągnięcia zakładanego celu jakim jest zapewnienie, aby w obrocie nie występowały produkty zafałszowane, ale o prawidłowych i niewprowadzających w błąd nazwach. Ponadto nałożona na *Stronę* kara jest adekwatna do skali stwierdzonych naruszeń oraz spełni swoją funkcję prewencyjną.

Na podstawie art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej karę pieniężną stanowiącą dochód budżetu państwa, *Strona* powinna wpłacić na rachunek bankowy

Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu **numer 39 1010 1401 0013 4222 3100 0000** NBP Oddział Okręgowy Opole, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

Opolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej

Paweł Nakoneczny

Opolski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej

Pouczenie:

1. Na podstawie art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) od niniejszej decyzji *Stronie* przysługuje odwołanie do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie, Plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa, za pośrednictwem Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, ul. Mickiewicza 1, 45-367 Opole, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.
2. Na podstawie art. 130 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji.
3. Zgodnie z art. 16 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) decyzja ostateczna to decyzja, od której nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji.
4. Na podstawie art. 127a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania *Strona* może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez *Stronę*, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż podlega natychmiastowemu wykonaniu, a *Stronie* nie przysługuje prawo wniesienia odwołania ani skargi do sądu administracyjnego.
5. W myśl art. 40a ust. 8 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno- spożywczych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2164, z późn. zm.) do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.).
6. Kara niezapłacona w terminie staje się zaległością podatkową w rozumieniu art. 51 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.), od której naliczane są odsetki za zwłokę zgodnie z art. 53 § 1 ww. ustawy.

Otrzymują:

1. Tadeusz Charciarek
ul. Bolesława Leśmiana 6
45-317 ole
2. BA w/m
3. a/a

BG